

Nacrt prijedloga

Zakona o sportu

Status sportaša, ustroj i nadležnosti nacionalnih sportskih saveza, sportskih zajednica i krovnih sportskih organizacija

Biserka Vrbek, dipl.iur.

Uvod u odnosu na Nacrt prijedloga Zakona o sportu

- nepostojanje strateškog dokumenta kao podloge za Zakon o sportu
- odbijanje utjecaja krovnih sportskih udruga, kao i iskustva sportskih udruga na izradu Zakona
- prenormiranost u jednom dijelu, a površnost u drugom dijelu odredbi
- namjera zakonskog utvrđenja za preuzimanje važnih odluka o razvoju sporta protivno volji nevladinih nacionalni sportskih udruženja i legaliziranje preuzimanja uloge u sustavu odlučivanja o sportu van sporta,
- nepoštivanje principa demokratskog djelovanja udruga civilnog društva i autonomije sporta.

STATUS SPORTAŠA

(Članci 6.-10.)

- **Sportaš je osoba koja sudjeluje u sportskoj pripremi i sportskom natjecanju**
- **Sportaš amater – Sportaš profesionalac.....**
 - **osnovno zanimanje je pripremanje i sudjelovanje u sportskom natjecanju**
 - **ugovor o radu, profesionalnom igranju ili stipendijski ugovor s klubom (preko utvrđenog iznosa) ili**
 - **u ugovornom odnosu s klubom ili samostalna djelatnost sportaša**
 - **plaća, stipendijska naknada preko prosječne neto plaće ili u iznosu troškova koje NSS utvrdi za profesionalnog sportaša**

Sportaš profesionalac

- kojemu je pripremanje i sudjelovanje u sportskom natjecanju osnovno zanimanje za koje **na temelju ugovora o radu prima plaću**,
- sportaš kojemu je pripremanje i sudjelovanje u sportskom natjecanju osnovno zanimanje i koji na temelju **stipendijskoga ugovora sa sportskim klubom prima neto naknadu višu od prosječne neto plaće po zaposlenome u pravnim osobama u Republici Hrvatskoj** u prethodnoj godini prema objavi Državnoga zavoda za statistiku, a u čiji iznos ne ulaze osnovni troškovi za bavljenje sportskom djelatnošću iz članka 9. stavak 2. ovoga Zakona ili
- sportaš kojemu je pripremanje i sudjelovanje u sportskom natjecanju osnovno zanimanje i **koji ostvaruje novčane primitke od obavljanja sportske djelatnosti koji su na godišnjoj razini viši od osnovnih troškova za bavljenje sportskom djelatnošću** a nije u ugovornom odnosu sa sportskim klubom.

Kategorizirani sportaš

- **Kao i dosadašnji Zakon, Nacrt utvrđuje da sportaš može sukladno svojim ostvarenim rezultatima ostvariti pravo na kategorizaciju, odnosno steći status kategoriziranog sportaša. Nacionalne krovne udruge: HOO, HPO i HSSG već od 2006. imaju opće akte o kategorizaciji sportaša i provode ih, no nakon toliko godina Nacrt ih obvezuje da na opći akt o kategorizaciji sportaša treba prethodna suglasnost Ministra.**
- Ova suglasnost će biti ili samo formalna ili će otežati donošenje općega akta jer je pitanje na temelju čega ministar daje suglasnost, kad je **podloga za donošenje ovog akta vrlo složen postupak usklađenja kriterija različitih i velikog broja sportova, različitih sustava natjecanja, različite razvijenosti sportova...**

Prava sportaša

- **Nacrt kaže da na temelju odluke nadležnog tijela, ali se ne kaže koje udruge, za pretpostaviti je sportskog kluba, saveza, sportske zajednice, sportaš ima pravo na:**
 - **pokriće osnovnih troškova za bavljenje sportskom djelatnošću**
 - **pravo na nagrade za sportska ostvarenja**
 - **sportsku stipendiju**
 - **ostala prava sukladno ovom Zakonu**
- **Nedostaje naknada sportaša amatera sukladno Zakonu i Pravilniku o porezu na dohodak (članak 10. točka 16. Zakona) i (članak 45. stavak 1. točka 6. Pravilnika),**

Osnovni troškovi za bavljenje sportskom djelatnošću i sportske stipendije

- **Osnovni troškovi za bavljenje sportskom djelatnošću** – novi pojam u Nacrtu
- pravo na korištenje sportskih građevina
- usluge stručnog rada
- naknade za troškove smještaja i prehranu u vrijeme priprema i natjecanja
- naknada za pojačanu prehranu
- naknada za putne troškove

Ovdje nema troškova rekvizita i sportske opreme, ali i nekih drugih naknada koje su sportašima nužne za bavljenje sportom.

- **Sportska stipendija** pozitivno je što se isplata sportskih stipendija za sportaše I kategorije ujednačava te na ovaj način osigurava za sve sportaše I kategorije neovisno u kojem gradu RH žive i bave se sportom
- Tko će osigurati dodatna sredstva za stipendije, tko će utvrditi iznose stipendija???

Novine i pozitivne strane u utvrđivanju statusa sportaša u Nacrtu Zakona

- Pravo na isplatu stipendije sportaša I kategorije za sve sportaše jedinstveno
- Pravo sufinanciranja školarine za studij na visokom učilištu ili u ustanovi za osposobljavanje stručnih kadrova za potrebe sporta
- Pravo na naknadu doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje za sportaše kojima je to osnovno zanimanje i koji ispunjavaju posebne uvjete za to
- Namjera zaštite interesa sportaša u pogledu reguliranja prava i obveza s klubom u pogledu bavljenja sportom, zaključenje ugovora, kao i utvrđivanja statusa amaterskih sportaša i profesionalnih sportaša
- Obavljanje zdravstvenih pregleda prema posebnom pravilniku koji će biti prilagođen specifičnosti sportova (čl.101.), ne više za sve svakih 6 mjeseci

Negativne strane Nacrta Zakona u odnosu na status i prava sportaša:

- kompliciranost i prevelika normiranost područja o pravima sportaša (velike administrativne obveze za saveze, klub i sportaša)
- upitnost mogućnosti realnog, objektivnog i jednostavnog utvrđivanja i vođenja visine osnovnih troškova za bavljenje sportom od strane NSS
- izostavljanje određenih prava (naknade sportaša, neuvrštavanje troškova za sportsku opremu)
- pitanje izvora financiranja za prava koja se utvrđuju za sportaše bez obzira da li se radi o krovnim sportskim udrugama, sportskim zajednicama ili klubovima, stipendije sportaša I kategorije na nacionalnoj razini, stipendije na lokalnim razinama, uvjeti za pripreme i nastupe sportaša...
- preniska naknada koja razlikuje sportaša amatera i profesionalca (profesionalac je onaj sportaš koji prima neto naknadu višu od jedne prosječne neto plaće po zaposlenom u pravnoj osobi u RH u prethodnoj godini ili prima naknadu veću od troškova za bavljenje sportom)
- dual karijera sportaša i karijera nakon karijere nisu sustavno riješene

USTROJ I NADLEŽNOSTI

NACIONALNIH SPORTSKIH SAVEZA

(Članci 33.-36, 65.-87.)

- **Ako pođeno od osnovnog ustroja sportske udruge, člankom 36. se utvrđuje skupština kao najviše tijelo sportske udruge koju čine svi članovi udruge, pri čemu svaki član udruge ima jednako pravo glasa prilikom odlučivanja.**
- Odredba članka 36. u stavcima 2. i 4. je kontradiktorna. Odredba stavka 2. govori da članovi upravljaju sportskom udrugom neposredno ili putem svojih izabраниh predstavnika u tijelima udruge, a u stavku 4. istog članka da su članovi skupštine svi članovi udruge. Znači, nema mogućnosti upravljanja putem izabраниh predstavnika koju pruža odredba stavka 2.
- **Ukoliko su svi članovi udruge ujedno i članovi Skupštine, kako riješiti organizacijske i financijske probleme održavanja sjednica skupštine kod udruga koje imaju veliki broj članova, te kako postići potreban kvorum za održavanje sjednice skupštine? Hoće li ovakva odredba ugasiti mnoge udruge? A Zakon o udrugama ukazuje na potrebu sazivanja dvije sjednice skupštine godišnje**

Županijski i nacionalni sportski savezi- ustroj tijela upravljanja

- Skupštine županijskih sportskih saveza i nacionalnih sportskih saveza (članak 66. i članak 68.), utvrđuju da u skupštini kao najvišem tijelu upravljanja sudjeluje **svaki član s pravom na najmanje jedan glas.**
- Nadalje je predviđeno da **u sportovima u kojima na prvom stupnju natjecanja sudjeluje najmanje polovina profesionalnih klubova** skupštine nacionalnog i županijskih saveza čine dodatni predstavnici klubova na način da:
 - klub koji je u stupnju više ima dvostruko više zastupnika u odnosu na onoga iz nižeg stupnja, odnosno u nacionalnom savezu po jedan predstavnik županijskog saveza i po dva predstavnika klubova najvišeg stupnja natjecanja. Uz to, skupštinu čine i predstavnici klubova nižih stupnjeva natjecanja, trenera i sportaša, sukladno statutu.

Prijedlog: članovi upravljaju sportskom udrugom neposredno ili putem svojih izabраниh predstavnika u tijelima udruge, sukladno statutu udruge, a unutarnji ustroj sportske udruge treba se zasnivati na načelima demokratskog zastupanja i demokratskog očitovanja volje članova.

Nove zadaće NSS, nove obveze, a nedostatni kapaciteti

- Savez donosi opći akt o visini osnovnih troškova za bavljenje sportskom djelatnošću - troškovi amaterskog bavljenja sportom, troškovi profesionalnog sportaša
- obavlja licenciranje stručnih kadrova u njihovom sportu i vodi registar stručnih kadrova u sportu
- utvrđuje za koje osobe u sportu treba potvrda o zdravstvenoj sposobnosti
- vodi evidenciju sportaša amatera i profesionalnih sportaša te evidenciju ugovora sportaša
- propisuje elemente koje uz propisane treba sadržavati ugovor o profesionalnom igranju u tom sportu
- utvrđuje posljedice u slučaju pokretanja stečaja ili likvidacije nad sportskim klubom tog sporta
- donosi opći akt o sudjelovanju sportaša koji obavljaju samostalnu sportsku djelatnost na sportskim natjecanjima (čl 14.)

Prijedlog u odnosu na nadležnosti NSS i sportske zajednice

- Prijedlog je da se s obzirom na brojnost novih zadataka NSS produži rok za usklađenje općih akata saveza/sportskih udruga s ovim Zakonom (rok od 3 mj nije dovoljan), a za neke da se razmotri njihovo izostavljanje iz Nacrta.
- Razvoju sporta na lokalnoj i regionalnoj razini ne pristupa se na zadovoljavajući način, nisu unaprijeđeni uvjeti financiranja sporta na lokalnoj i regionalnoj razini, **osporava se zakonom predloženo rješenje da kriterije i mjerila financiranja utvrđuju tijela jedinica lokalne i regionalne samouprave, ...neobvezno osnivanje sportskih zajednica na lokalnoj razini nije prihvatljivo rješenje**

Krovna sportska udruženja –novina u Nacrtu (čl.74.-87.) HOO, HPO, HSSG, HASS i HŠSS

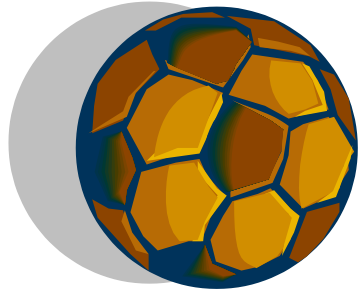
- Govoreći o Rezoluciji o autonomiji sporta koja je usvojena konsenzusom na 69. redovnoj sjednici Opće skupštine UN-a u New Yorku, u studenom 2014., kojom se uspostavljaju odnosi suradnje i priznanja između UN-a i MOO-a, predsjednik MOO-a Thomas Bach je uputio pismo predsjednicima 205 nacionalnih olimpijskih odbora, kojim ih je pozvao na jačanje autonomije sporta u njihovim zemljama.
- Vijeće Europe je 2010. godine definiralo autonomiju sporta na slijedeći način:
- „Autonomija sporta, u okviru nacionalnog, europskog i međunarodnog prava, mogućnost nevladinih, neprofitnih sportskih organizacija odnosi se na:
 1. utvrđivanje, izmjenu i interpretiranje pravila koja se odnose na sport slobodno, bez nepotrebnog političkog i ekonomskog utjecaja;
 2. biranje svog vodstva demokratski, bez uplitanja države ili trećih osoba;
 3. **pribavljanje dovoljnih financijskih sredstava iz javnih ili drugih izvora, bez nerazmjernih obveza;**
 4. **korištenje tih financijskih sredstva za postizanje ciljeva i obavljanje odabranih poslova bez ozbiljnih vanjskih ograničenja;**
 5. izradu, u suradnji s tijelima javne vlasti, legitimnih standarda razmjerno ostvarenju navedenih ciljeva.“

Nacrt Zakona nije u skladu sa zahtjevom za jačanje autonomije sporta

- **Narušavanje autonomije sporta Nacrtom Zakona o sportu:**
- Opći akt o kategorizaciji sportaša ne može biti donesen bez suglasnosti ministra
- Ministarstvo utvrđuje što se smatra istim sportom iako je nadležnost za donošenje Nomenklature sportovima dano nacionalnim krovnim udrugama
- Ministarstvo donosi odluku o raspodjeli sredstava za programe javnih potreba sporta prema krovnim sportskim udruženjima na prijedlog Nacionalnog vijeća za sport, Ministarstvo odobrava i financijske planove, a praksa je pokazala i odobrava programe
- U slučaju izmjena Financijskog plana potrebna je suglasnost ministarstva
- Krovna sportska udruženja, NSS ili udruge stručnih kadrova u sportu dužni su uz prethodnu suglasnost ministra donijeti opći akt o licenciranju stručnih kadrova u sportu
- **Krovna sportska udruženja trebaju uz suglasnost ministra u roku od 6 mjeseci donijeti opći akt o sistematizaciji radnih mjesta**, ukupni trošak plaća i materijalnih prava za sva radna mjesta za koja se sredstva osiguravaju financiranjem javnih potreba u sportu na državnoj razini radi usklađenja s plaćama u javnom sektoru.
- Državni i lokalni dužnosnici, predsjednici krovnih sportskih udruženja, nacionalnih sportskih saveza i regionalnih te lokalnih sportskih zajednica ne mogu biti članovi Nacionalnog vijeća za sport.

Na što treba svakako obratiti pozornost u javnoj raspravi te dati prijedloge

- Pitanje strategije razvoja hrvatskog sporta – žurno donijeti
- Status sportaša – utvrđivanje prihoda za amatersko bavljenje sportom u odnosu na profesionalno bavljenje sportom – ne komplicirati ...motivirati sportaše
- Ustrojstvo tijela sportskog kluba-hoćemo li na to trošiti više i gasiti klubove
- ustrojstvo županijskih i nacionalnih sportskih saveza: zašto se pristupa protivno odredbama Zakona o udrugama, nema obrazloženja, veći troškovi...
- Stručni poslovi u sportu i licenciranje trenera-pronaći prihvatljiva rješenja i dati dovoljno vremena za provedbu
- Financiranje sporta - hoće li nam novi model financiranja programa javnih potreba sporta državne razine otežati poslovanje, utvrditi jednostavan i racionalan model, posebnim mjerama poticati ulaganje u sport
- Sportske građevine su nužne za razvoj sporta
- Nema mnogo prostora u prijelaznim odredbama za osobe koje još nisu uspjele postići potrebnu stručnu spremu ili osposobljenost za stručne poslove u sportu, što ako se u slijedećih dvije godine, ne otvore programi osposobljavanja ili studiji za sportove u kojima nema odobrenih programa ili studija, ili se ne može obrazovati potreban broj osoba za obavljanje stručnih poslova u sportu
- Pitanje nadležnosti i sastava Nacionalnog vijeća za sport- zašto predsjednik NSS ili sportske zajednice ne može biti član NVS

Hvala na pozornosti!

